

Рекомендовано
на засіданні кафедри
історії та мовознавства

протокол № 1 від «30» серпня 2024р.

Завідувач кафедри історії та мовознавства

_____ Близнюк Л.М.
(підпис) (П.І.Б)

СИЛАБУС

з дисципліни **МОВА НАВЧАННЯ ТА СОЦІАЛЬНО-ПОБУТОВОГО СПІЛКУВАННЯ**
(назва дисципліни)

Семестр та рік навчання семестр п'ятий, шостий, рік навчання третій

Освітній рівень перший (бакалавр)

Галузь знань 27 Транспорт

Факультет УПП

Спеціальність: 263 Цивільна безпека

Освітня програма: «Безпека та охорона праці на залізничному транспорті»

Спеціальність: 275.02 Транспортні технології (на залізничному транспорті)

Освітня програма: «Митний контроль на транспорті» (Залізничний транспорт)

Освітня програма: «Організація правової та експедиторської діяльності»

«Організація перевезень і управління на транспорті (ОПУТ)»

«Організація міжнародних перевезень»

«Транспортний сервіс та логістика»

Практичні заняття відповідно до розкладу <http://rasp.kart.edu.ua>

Команда викладачів:

Сажина Тетяна Миколаївна (старший викладач)

Контакти викладачів:

Сажина Тетяна Миколаївна (старший викладач),

Контакти: +38 (057) 730-10-19, e-mail: sazhyna@kart.edu.ua

Веб-сторінка курсу: <https://classroom.google.com/c/MzA2MTQzNzU2MTNa>

Додаткові інформаційні ресурси: <http://metod.kart.edu.ua>

<http://www.litopys.org.ua>

**Чому важливий і які результати є метою курсу з дисципліни
«Мова навчання та соціально-побутового спілкування»**

У сучасних очікуваннях міжнародного ринку праці, які фіксуються останніми дослідженнями (The Future of Job Report 2018 World Economic Forum URL:http://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2018.pdf), помітним є дедалі більше посилення уваги до універсальних, мовних компетенцій фахівців не залежно від їхньої спеціалізації. Представники бізнесу, співробітники кадрових служб провідних компаній різних країн світу серед найбільш затребуваних вже зараз і у найближчому майбутньому компетенцій працівників називають їхні: аналітичне мислення й інноваційність, проактивність у навчанні, креативність, оригінальність та ініціативність, лідерство і соціальний вплив, емоційний інтелект та ін. Тобто здатність до успішної

соціальної взаємодії, командної співпраці, ефективність у соціально-психологічному впливі, управлінні мотивацією, лідерство, навички емоційної саморегуляції і самоорганізації та ін. стають в один рівень і навіть часом випереджають за своєю актуальністю вузько спеціальні професійні знання та вміння.

Саме на розвиток мовної, комунікативної компетентності майбутніх фахівців, зокрема у сфері соціально-побутової комунікації, і спрямований навчальний курс «Мова навчання та соціально-побутового спілкування».

Метою викладання навчальної дисципліни «Мова навчання та соціально-побутового спілкування» для студентів-іноземців вузів нефілологічного профілю полягає у реалізації комунікативної, освітньої та виховної компетенції, які знаходяться у тісній взаємодії з потребами підготовки спеціалістів для зарубіжних країн.

Це комплекс, що включає комунікативну, освітню та виховну мету, які знаходяться в тісній взаємодії з завданнями підготовки фахівців для зарубіжних країн. Комунікативна мета навчання є провідною, так як освітня і виховна цілі реалізуються за умови досягнення студентами певного рівня володіння мовою. Ця мета досягається шляхом формування у студентів необхідних мовних і мовленнєвих умінь у всіх видах мовленнєвої діяльності (читанні, аудіюванні, говорінні і письмі), забезпечуючи їм вільне спілкування українською мовою.

Курс спрямований на розвиток наступних компетентностей студентів, що відносяться до навчально-професійної, соціально-культурної та суспільно-політичної сфер спілкування:

- 1. Ціннісно-сміслову компетентність** (вивчення студентами та вдосконалення знань з фахової термінології як основи професійної мови, стилістики ділових і наукових текстів; класифікації документів; культури писемного мовлення.);
- 2. Загальнокультурну компетентність** (розуміння культурних, історичних та національних особливостей української літературної мови, вміння застосовувати це на практиці, в діловій документації, за різних обставин спілкування та соціуму, вдосконалення культури писемного мовлення, мовностилістичного редагування);
- 3. Навчально-пізнавальну компетентність** (вироблення навичок і вмінь нормативного ділового та літературного спілкування, підвищення загальної мовної культур).
- 4. Інформаційну компетентність** (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації, здатність правильно класифікувати види і типи документів за групами, набором реквізитів та мовно-стилістичними нормами).
- 5. Комунікативну компетентність** (розвиток у студента навичок комунікативних вмінь, застосування її, відповідно до існуючих вимог, у різних видах документів, а також при усному спілкуванні в діловому середовищі).
- 6. Компетентність особистісного самовдосконалення** (спонукання до постійного прагнення самореалізації, бути індивідуальною особистістю – гідним громадянином та відмінним фахівцем).

ЧОМУ ВИ МАЄТЕ ОБРАТИ ЦЕЙ КУРС

Якщо вас цікавить вільне володіння сучасною українською мовою вам потрібно саме це!

Від студентів очікується: базове розуміння сучасної української мови, вміння сприймати інформацію письмових і усних текстів навчально-професійного, соціально-культурного та суспільно-політичного змісту та вміння переробляти цю інформацію в усну та письмову форми. Студент має навчитися робити підсумки розсуду на базі опису чи аргументації, вміти приймати участь у наукових дискусіях, складати мовні твори різних жанрів такі, як реферати та доповіді.

На базі нашого курсу студент спроможний оволодіти вміннями та навиками переробки наукових текстів за спеціальністю, а саме: реферувати тексти або статті з навчально-професійної сфери спілкування.

Команда викладачів і наші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складними аспектами курсу особисто - у робочий час.

Як організоване навчання у межах навчального курсу «Мова навчання та соціально-побутового спілкування»?

Опис дисципліни:

Позакредитна дисципліна

Загальна кількість годин вивчення дисципліни - 190

Дисципліна викладається для студентів першого рівня вищої освіти (бакалаврів).

Для студентів денної форми навчання дисципліна викладається протягом навчального року (30 тижнів) і передбачає проведення 1 практичного заняття на 25 тижнів та 2 практичні заняття на 5 тижнів (всього 70 годин).

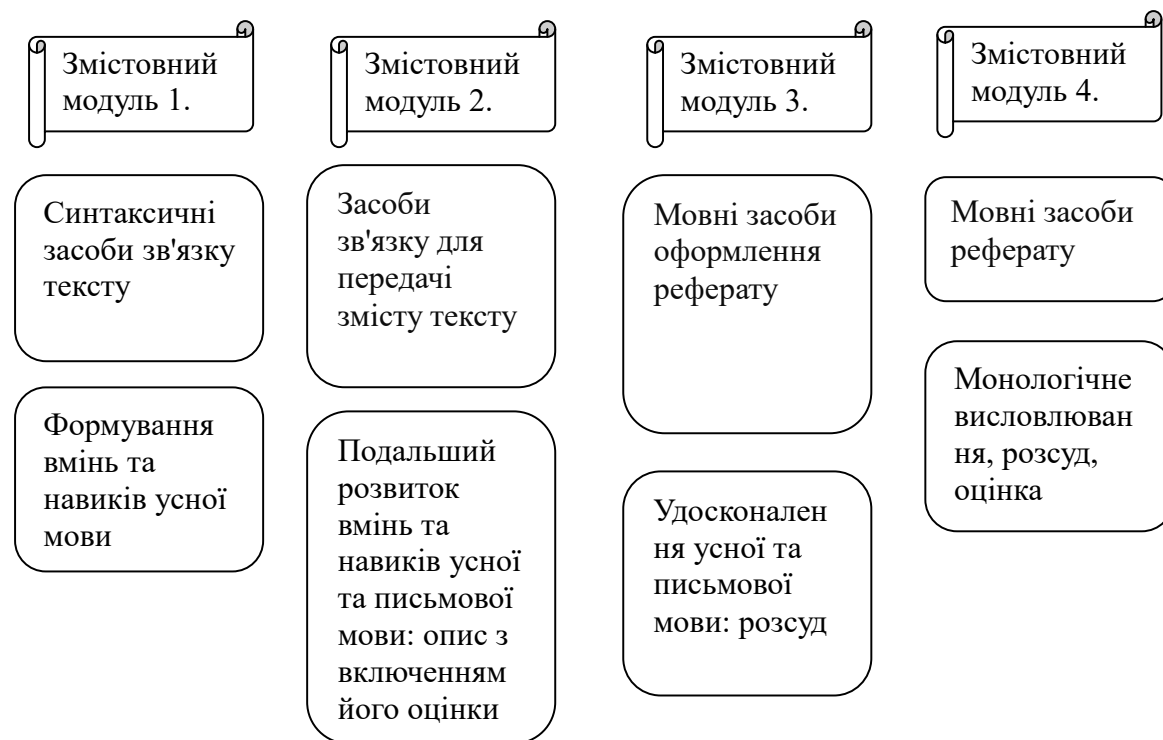
Співвідношення кількості годин практичних занять до самостійної роботи студентів для денної форми навчання становить – 70/120

Вид контролю: 1 семестр – залік, 2 семестр – залік.

Мова навчання та соціально-побутового спілкування/схема курсу

Поміркуй		Виконай
	Практичні заняття	
	Довідковий матеріал	
	Презентації	
	Обговорення в аудиторії	
	Групові завдання	
	Самостійна робота	
	Індивідуальні консультації	
	Іспит	

Теми курсу за змістовними модулями повної та скороченої форм навчання:

Тематично-календарний план курсу повної форми навчання:

А. План практичних занять

№ п/п	Назва теми
1.	Тема 1. Суб'єктно-предикатні відносини у простому і складному реченні. <i>Синтаксичні засоби зв'язку.</i> Засоби вираження суб'єкту. Змістовний аналіз тексту зі спеціальності.
2.	Тема 1. Суб'єктно-предикатні відносини у простому і складному реченні. <i>Синтаксичні засоби зв'язку.</i> Засоби вираження об'єкту. Читання тексту зі спеціальності з виділенням основної та другорядної інформації.
3.	Тема 1. Суб'єктно-предикатні відносини у простому і складному реченні. <i>Синтаксичні засоби зв'язку.</i> Види та час дієслова. Уживання недоконаного та доконаного виду.
4.	Тема 1. Суб'єктно-предикатні відносини у простому і складному реченні. <i>Синтаксичні засоби зв'язку.</i> Активні та пасивні моделі.
5.	Тема 1. Суб'єктно-предикатні відносини у простому і складному реченні. <i>Синтаксичні засоби зв'язку.</i>

	Конструкції з інфінітивом. Однорідні члени речення. Вставні слова.
6.	Тема 2. Об'єктні відносини у простому і складному реченні. Синтаксичні засоби зв'язку. Засоби вираження прямого об'єкту. Засоби вираження непрямого об'єкту: родовий відмінок;
7.	Тема 2. Об'єктні відносини у простому і складному реченні. Синтаксичні засоби зв'язку. Засоби вираження непрямого об'єкту: давальний відмінок; знахідний відмінок.
8.	Тема 2. Об'єктні відносини у простому і складному реченні. Синтаксичні засоби зв'язку. Засоби вираження непрямого об'єкту: орудний відмінок; місцевий відмінок.
9.	Тема 2. Об'єктні та означальні відносини у простому і складному реченні. Синтаксичні засоби зв'язку. Прикметники вищого та найвищого ступеню. Неузгоджені означення.
10.	Тема 2. Об'єктні та означальні відносини у простому і складному реченні. Синтаксичні засоби зв'язку. Активні та пасивні дієприкметники. Активні та пасивні моделі речення.
11.	Тема 3. Просторові відносини у простому і складному реченні. Вираз місцезнаходження. Запитання <i>де?</i> Вираз переміщення у просторі. Запитання <i>куди? звідки?</i>
12.	Тема 3. Просторові відносини у простому і складному реченні. Дієслова з ознакою руху без префіксів.
13.	Тема 3. Просторові відносини у простому і складному реченні. Дієслова з ознакою руху з префіксами Дієслова руху у переносному значенні.
14.	Тема 4. Часові відносини у простому і складному реченні. Засоби вираження часу.
15.	Тема 4. Часові відносини у простому і складному реченні. Дієприслівник та дієприслівниковий зворот. Тезування тексту зі спеціальності.
16.	Тема 4. Часові відносини у простому і складному реченні. Дієприслівник та дієприслівниковий зворот. Тезування тексту зі спеціальності.
17.	Тема 5. Відносини причини та наслідків у простому і складному реченні. Засоби вираження причини та наслідків. Ознайомлювальне читання (розподіл тексту на змістовні частини, визначення проблематики тексту, головної та другорядної, ілюструючої, дублюючої інформації).
18.	Тема 5. Відносини причини та наслідків у простому і складному реченні.

	<p>Засоби вираження причини та наслідків. Ознайомлювальне читання (розподіл тексту на змістовні частини, визначення проблематики тексту, головної та другорядної, ілюструючої, дублюючої інформації та засобів зв'язку між змістовними частинами тексту).</p>
19.	<p>Тема 6. Цільові відносини у простому і складному реченні. Засоби вираження цілі. Вивчаюче читання (ВЧ) т-ту зі спеціальності.</p>
20.	<p>Тема 6. Цільові відносини у простому і складному реченні. Засоби вираження цілі. Вивчаюче читання (ВЧ) т-ту зі спеціальності.</p>
21.	<p>Тема 7. Умовні відносини у простому і складному реченні. Засоби вираження умови. ВЧ т-ту зі спеціальності.</p>
22.	<p>Тема 7. Умовні відносини у простому і складному реченні. Засоби вираження умови. ВЧ т-ту зі спеціальності.</p>
23.	<p>Тема 8. Відтворення в усній формі прочитаного тексту зі спеціальності з заданим ступенем згорнутості з опорою на план.</p>
24.	<p>Тема 9. Порівняння у простому і складному реченні. Мовні засоби оформлення реферату. Засоби вираження: а) тотожності; Аудіювання тексту зі спеціальності з виділенням проблематики та змістовним розподілом.</p>
25.	<p>Тема 9. Порівняння у простому і складному реченні. Мовні засоби оформлення реферату. Засоби вираження: б) схожості; Аудіювання тексту зі спеціальності з виділенням проблематики та змістовним розподілом.</p>
26.	<p>Тема 9. Порівняння у простому і складному реченні. Мовні засоби оформлення реферату. Засоби вираження: в) відмінності. ВЧ тексту зі спеціальності.</p>
27.	<p>Тема 10. Відносини міри та ступеню, образу дії в простому і складному реченні. Мовні засоби оформлення реферату. Засоби вираження міри та ступеню. ВЧ тексту зі спеціальності.</p>
28.	<p>Тема 10. Відносини міри та ступеню, образу дії в простому і складному реченні. Мовні засоби оформлення реферату. Засоби вираження образу дії. Відтворення в усній формі прочитаного тексту у певній логічній послідовності з заданим ступенем згорнутості.</p>
29.	<p>Тема 11. Відносини поступки у простому і складному реченні. Мовні засоби оформлення реферату. Засоби вираження поступки. Побудова усного монологічного висловлювання на задану тему з опорою на план та ключові слова.</p>

30.	Тема 11. Відносини поступки у простому і складному реченні. Мовні засоби оформлення реферату. Засоби вираження поступки. Побудова усного монологічного висловлювання на задану тему з опорою на план та ключові слова.
	Модульний контроль знань

В. План самостійної роботи

Назва роботи	Термін виконання завдання, годин	Примітка
Вивчаюче читання з наступним переказом та співбесідою.	20	
Монологічне висловлювання на задану тему.	20	
Завдання творчого характеру.	20	
Самостійна робота	60	

Інформаційні матеріали по курсу:

Інформація про курс розміщена на сайті Університету: <http://metod.kart.edu.ua/>

Рекомендована література:

Основна

1. Вальченко І. В. Ласкаво просимо! : Навч. посібник з української мови для іноземних студентів : у 2-х ч. Частина 1. / І. В. Вальченко, Я. М. Прилуцька; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х. : ХНАМГ, 2011- 386 с. —
2. Вальченко І.В., Прилуцька Я.М. Ласкаво просимо! : Частина 2. Навчальний посібник з української мови для іноземних студентів: у 2-х ч. Частина . – Х.: ХНАМГ, 2011. – 305 с.
- 3.В.Вінницька, Л.Головишина, Н.Плющ Українська мова як іноземна (початковий курс): Підручник. – К.:Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002.- 379с.
4. Вінницька В.М., Плющ Н.П. Українська мова. Практичний курс граматики для студентів-іноземців. Підручник.К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2003.- 272с.
5. Ситковська М.І., Євдокімова О.О. Українська мова для початківців. – Харків: УкрДАЗТ, 2005. – 89 с.

Допоміжна

1. Дудка О.О., Шевелева Л.А. Українська мова. Комплексний довідник. — Харків: Парус-Друк, 2010. – 416 с.
2. Мосьпан О.П. Методичні вказівки для іноземних студентів із вивчення відмінкової системи української мови. Частина 1 /О.П.Мосьпан. – Харків: УкрДУЗТ, 2018 – 24 с.
3. Мосьпан О.П. Методичні вказівки для іноземних студентів із вивчення відмінкової системи української мови. Частина 1 /О.П.Мосьпан. – Харків: УкрДУЗТ, 2018 – 27 с.

Інформаційні ресурси в інтернеті:

1. Портал електронних видань Українського державного університету залізничного транспорту: <http://metod.kart.edu.ua/>

2. Електронна бібліотека. Розділ «Філологія. Філологічні науки»: <http://www.info-library.com.ua/>
3. Електронна бібліотека: <http://philology.ru/library/>
4. Бібліотека української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.litopys.org.ua>
5. Електронна бібліотека «Куб». Розділ «Загальна філологія»: <http://www.koob.ru/common>

**Про що важливо пам'ятати і яких правил
дотримуватись у ході вивчення дисципліни?**

Умовою ефективного засвоєння змісту дисципліни і досягнення наведених результатів (набуття необхідних компетенцій) є не тільки високопрофесійна робота викладача, а також наполеглива, цілеспрямована учбова діяльність студентів, яка включає різні форми роботи як під час практичних занять так і самостійної підготовки.

Під час практичних занять ефективності засвоєння матеріалу, що надається, сприяє не лише уважне слухання і кропітке ведення конспекту, але й також формулювання уточнюючих запитань, можливих критичних зауважень, спроби навести приклади, які б ілюстрували або, навпаки, ставили під сумнів, положення, що наводяться. Активна участь в коротких обговореннях, які зазвичай є природнім елементом практичних занять з мови завчання та соціально-побутового спілкування, також є активністю, що очікується від студентів в ході вивчення ними дисципліни.

Робота на практичних заняттях передбачає наступну активність студентів:

- підготовку домашніх завдань на теми, означені програмою курсу;
- виконання самостійних завдань (представлення результатів реферативних робіт тощо);
- участь у тренінгових вправах, що спрямовані на формування та закріплення навиків мовного спілкування;
- участь в усних і письмових опитуваннях.

**Яким є порядок оцінювання результатів навчання
студентів за відповідними формами організації навчального
процесу?**

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування, іспит.

Контроль знань у рамках навчальної дисципліни «Мова навчання та соціально-побутового спілкування» здійснюється з урахуванням особливостей кредитно-модульної системи, відображених у Положенні про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>).

Для контролю знань за практичною складовою дисципліни у вигляді письмової контрольної роботи. Письмові контрольні роботи – це ефективний метод перевірки й оцінки знань, вмінь і навичок студентів, а також їх творчих здібностей, що дає можливість у найбільш короткий термін одночасно перевірити засвоєння навчального матеріалу всіма студентами групи та визначити напрями для індивідуальної роботи з кожним.

Однорідність робіт, що виконуються студентами, дозволяє пред'являти до всіх однакові вимоги й об'єктивно оцінювати результати навчання.

Перелік питань з курсу для підготовки до виконання контрольних завдань та письмових контрольних робіт наведено у Додатку 1.

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Принципи формування оцінки:

Принцип формування оцінки за модуль за 100-бальною шкалою показано у таблиці, де наведена максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчальної роботи.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульна робота	Сума балів за модуль
До 60	До 40	До 100
Активність на практичних заняттях		30
Відвідування занять		10

Самостійна робота	20
Підсумок	до 60

Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав змістовий модуль), має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання за розпорядженням декана відповідно до встановленого терміну.

На *практичному занятті* студент може отримати таку кількість балів:

- за виконання вправ – до 8 балів;
- за усне висловлювання – до 5 балів;
- за запитання – до 2 балів.

За нестандартні рішення та творчий підхід при виконанні завдань викладач може додати до 2 балів. Максимальна сума, яку може набрати студент – 30 балів.

За складову «*Відвідування занять*» бали не нараховуються взагалі, якщо студент не відвідував більш 50 % лекційних занять у модулі з неповажних причин. За відвідування кожного заняття понад 50 % (5 практичних занять) нараховується по 2 бали. Максимальна сума становить 10 балів.

У складовій «*Самостійна робота*» оцінюється рівень засвоєння студентом розділів і питань курсу, які визначені для самостійного вивчення, а також якість підготовки до навчальної промови та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів складає 20.

Модульне тестування оцінює рівень засвоєння матеріалу двох змістових модулів, які входять до складу відповідного модуля. Максимальна кількість балів за виконання тестів – 40.

До перелічених складових модульної оцінки можуть нараховуватися *додаткові бали* за участь студента у науковій роботі, робіт на конкурси, участь в олімпіадах тощо.

Кількість додаткових балів визначається на розсуд викладача, але у сумі не більш 100 балів разом з переліченими складовими модульної оцінки.

Отримана таким чином сума балів доводиться до відома студентів перед проведенням модульного контролю. Студентам, які набрали від 60 до 100 балів і згодні з цією сумою, відповідна оцінка модуля виставляється у екзаменаційну відомість.

У разі незгоди студента з отриманою сумою балів або, якщо вона складає менше 60 балів, її можна покращити за рахунок участі студента у процедурі *модульного контролю*.

Кількість балів, яка може бути отримана за результатами модульного контролю, дає студенту можливість підвищити оцінки поточного контролю на один ступінь за державною шкалою:

- з «4» (75-89 балів) на «5» (90-100 балів);
- з «3» (60-74 бали) на «4» (75-89 балів);
- з «2» (35-59 балів) на «3» (60-74 бали).

Таким чином, максимальна кількість балів модульного контролю коливається у межах від 10 до 25 балів залежно від конкретного випадку.

Оцінка заліку визначається як середньоарифметична оцінок двох модулів.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, переводиться за державною шкалою (5, 4, 3) та шкалою ECTS (A, B, C, D, E).

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на модульних тестуваннях та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у рефератах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, потрібно зазначити ступінь їх участі у роботі.

Інтеграція студентів з обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Дистанційного навчання не передбачено, втім іноземний студент може звернутися за усіма навчальними матеріалами до викладачів, що ведуть навчальний курс та скористатися електронною базою навчально-методичних видань УкрДУЗТ.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>

РОЗРОБНИК:

старший викладач
кафедри історії та мовознавства

Т.М. Сажина